3. Framfarirnar og vínsala ríkisins. Hugleiðingar Runka í Rauðhólum um þetta mál.

3 renningar

Miklar eru framfarirnar sem þjóð vor hefir
komið í framkvæmd hin síðari ár. Meðal
þeirra er áfengissala ríkisins, sem flytur vínið
inn og selur það landsmönnum við vægu verði;
líklega heldur undir 60 krónum flaskan af Svarta-
dauða. Sumum þykir þó sá hængur á að ekki
verði þeim hollari þessi drykkur en vatnið
blátt og þá koma þeir, sem eitthvað hafa orðið
illa úti með þetta, m.a. ruglaðir í höfðinu og
þurft að fara á Klepp og heimta einhvern slatta
af ágóða þeim, sem ríkið kann að hafa af því að
verzla við þessa vöru, sem vitanlega
er smávægi eitt og sjálfsagt ekki meira en 4-5
miljónir króna á ári. Segir þá ríkisstjórnin sem
von er nei við svoleiðis kvabbi, enda má hún
ekki missa neitt af þessu lítilræði frá ýmsum at-
um að kalla nauðsynjum, sem hún þarf að
sinna t.d. bíl handa sér sjálfri, handa ráðherra
frúnni og sinn bílinn handa hverju barni þeirra
og svo bílstjóra bíl handa konunginum. Bílarnir
eru að vísu ekki dýrir hvorki í verði né rekstri,
og séu þeir í einstakra manna eign fást þeir hand-
billega, eins og ég á mér af því, að ég, sem bý heima í
Hólmum tæmum til 12 kílómetra frá bænum get
daglega fengið bíl með mig aftur í bak – og það fara
þeir flestir að hafa að vígja þeim af stað – eða áfram
– en það fara þeir sjaldnast – þá kostar þetta ekki
meira en 60 krónur hingað. Byrjofti ég að ganga alla
þessa leið taki það fulla tvo klukkutíma og mundi þá allt
tíma kaup mitt fara í það. Svo þetta borgar sig vel.
Þegar við lítum nú á þessi mál [Hamsonina] hlutdrægnislaust
eins og hverri aðra undantekningar, þá skjótum við

ad dást ad hagsýni ríkisstjórnarinnar og ráð-
snilli; ad halda sem bezt utan um þessa fáu aura,
sem henni áskotnazt á þennan hátt. Hún veit, sú
gamla, hvad hún er ad gera: Ad smída járnid medan þad
er heitt, því hún veit aldrei nema hún fái bod um þad
ad hún eigi ad fara frá. Vitanlega med sæmd og lofi fyrir
vel unnin störf, og hefir hún þá ekkert haft upp úr
krafsinu, nema þessa bílskrjóda, benzínlausa án allra
hjólbarda og olíu, sem henni hefir e.t.v. gleymst ad
taka frá í tæka tíd og byggja sig upp med.

Því segi ég þad, ad þessir Kumbaravogsbúar eigi
engan annan ad fá eda því líkir gemsar, sem eru ad
hætta vid öll sín kaup hjá henni og hugsa nú ekki um
annad en ad [?] eitthvad vid hænsnin á sér, sem
gengid hefdi úr lagi vid þad ad vaxa vid [?] ídag
med þessa vandrædavörn fyrir sig, konu sína og börn.
Ríkisstjórnin má ekki vera ad því ad flæma marga
vidskiftamenn sína frá sér og sízt af öllu ætti hún
ad vandlæta þó fyrir þad ad þeir hafa hætt öllum
vidskiftum vid hana. Þeir geta nefnil. ad segja sig
úr þjódfélaginu til einhvers gagns. Ef þeir nú sér
eftir alla medferdina, en hvada þýdingu hefdi
þad fyrir þjódfélagid? Þeir gætu e.t.v. tekid upp á
því ad verda sterkvaxnir, med einhverjum vilja-
krafti til ad gefa ríkisstjórninni „á baukinn". Og
svo ætti börnin þeirra ad verda eins og önnur börn,
heimta meiri fræðslu, atvinnu og betra uppeldi. Já,
og kannske líka í ofanálag, eins og hin börnin.

Ég hefi alltaf verid frjálslyndur madur og séd þad engu
sídur en adrir ad börnunum og hinum uppvaxandi lýdi
í landi voru sé þad fyrir bestu, ad annast sé látid eftir
þeim, annars verda þau upp fyrir höfudid á manni og
heimta of manni allan framsóknar. Segja þau eldast,
styrki til utanfarar eda med hverju landi sem
þau eignast gefins og hefa ekkert fyrir ad fórdo, eda
þá, ad þau heimta fullar bætur fyrir þad ad gera ekki
neitt. Þetta er nú skodun mín og hún er byggd á viti og
reynslu minni og annara framsóknarmanna, þeirra
sem frjálslyndastir eru, eins og t.d. gamli madurinn og klerk

í klæðunum, Hermann og Eysteinn eða þá Einar Olg. og Bjarni. Því ekki eitthvað annað en að stjórna? Þeir eru færir að tala og fleiri hverfum úr eldi. Eggert vel orðið var en maður í þeirri stjórn og segjum úr þá, hvað úr vísitölunni yrði.

En þetta skilja ekki hinir háttvirtu. Kjósendur, jafnvel þó þeim sé lofað gulli og grænum skógi, sem vitanl. X engum ætti að koma, þó treysta þeir nú að halda að afstaðinni kosningunni.